

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

موسسه تحصیلات عالی بادغیس

معاونیت علمی و امور محصلان

آمریت ارتقاء کیفیت و اعتباردهی

پالیسی آزادی علمی

وزارت تحصیلات عالی موسسه تحصیلات عالی بادغیس

معاونیت علمی و امور محصلان

پالیسی آزادی علمی

مقدمه:

آزادی علمی یکی از شرایط اساسی رشد و تعالی نهادهای علمی و کادر علمی و محصلان است. آزادی علمی به این معناست که اعضای جامعه علمی بتوانند نظرات، تحقیقات و خلاقیت‌های خود را بدون ترس از سانسور، تبعیض، تنبیه و گرفتار شدن در قید و بندهای غیرعلمی و غیراخلاقی ابراز کنند. آزادی علمی نه تنها حق افراد است بلکه وظیفه آن‌ها نسبت به جامعه است. زیرا آزادی علمی منجر به نوآوری، ابتکار، پاسخگوئی، مسئولیت پذیری و حل مشکلات جامعه می‌شود. در جامعه‌های بسته و استبدادی، آزادی علمی سرکوب شده و جای خود را به تقلید، تبعض، فساد و رکود می‌دهد.

وزارت تحصیلات عالی به عنوان ناظر و مسئول نظام آموزش عالی کشور، به این اصل حائز اهمیت است که آزادی علمی را در نهادهای تحصیلات عالی نهادنه می‌نماید. این پالیسی با هدف تعریف، تضمین و حمایت از آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس تدوین شده است. این پالیسی شامل مفاهیم، موارد و محدودیت‌های آزادی علمی برای اعضای کادر علمی و محصلان است. پالیسی مذکور بر اساس قوانین شرعی، قانون تحصیلات عالی، قانون کادر علمی، قانون محصلان و سایر قوانین و مقررات مربوطه تنظیم شده است. هدف از این پالیسی این است که فضای مناسب و شایسته‌ای را برای گسترش دانش، تحقیق، تدریس و گفتگو در موسسه تحصیلات عالی بادغیس فراهم کند.

مفاهیم آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس

- آزادی تحقیق: حق اعضای کادر علمی و محصلان است که در حوزه‌های علمی و تحقیقی که به آن‌ها علاقه‌مند هستند، تحقیق کنند و نتایج تحقیقات خود را به صورت شفاف و صادقانه ارائه دهند. این حق با در نظر گرفتن منافع عامه، اخلاق تحقیقی و قوانین و مقررات مربوطه اعطا می‌شود.
- آزادی تدریس: حق اعضای کادر علمی است که در حدود برنامه درسی و سرفصل‌های تعیین شده، روش و محتوای تدریس خود را انتخاب کنند. این حق با در نظر گرفتن سطح محصلان، استانداردهای کیفیت و ارزش‌های اسلامی و ملی اعطا می‌شود.
- آزادی بیان: حق اعضای کادر علمی و محصلان است که نظرات، دیدگاه‌ها و انتقادات خود را در مورد مسائل علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به صورت گفتاری، نوشتاری یا الکترونیکی در داخل و خارج از نهاد تحصیلات عالی بیان کنند. این حق با در نظر گرفتن حقوق و احترام دیگران، اصول و معیارهای علمی و ارزش‌های اسلامی و ملی اعطا می‌شود.
- آزادی گفتگو: حق اعضای کادر علمی و محصلان است که در محیط‌های علمی و آموزشی، به بحث، تبادل، چالش و گفتمان در مورد موضوعات مختلف علمی و تحقیقی بپردازند. این حق با در نظر گرفتن اصول و اخلاق گفتگو، منطق و استدلال علمی و احترام به نظرات مخالف اعطا می‌شود.

موارد آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس

- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند که نظرات خود را در مورد سیاست‌ها، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و ارزیابی‌های نهاد تحصیلات عالی به صورت مستقل و با حفظ حقوق و احترام دیگران بیان کنند.
- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند که در صورت تخلف، سوء استفاده، تبعیض، ظلم و ستم از سوی هر فرد یا نهاد در نظام تحصیلات عالی، شکایت کنند و از رسیدگی عادلانه و شفاف به شکایت خود اطمینان حاصل کنند.

- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند که در فعالیتهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی خارج از نهاد تحصیلات عالی شرکت کنند، به شرط آن که این فعالیتهای با وظایف و مسئولیت های آنها در نهاد تحصیلات عالی تضاد نداشته باشد و به ارزشهای اسلامی و ملی پایبند باشند.
- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند که در تصمیم گیریهای مربوط به امور آموزشی، تحقیقی، اداری و مالی نهاد تحصیلات عالی به صورت مستقیم یا غیر مستقیم مشارکت کنند و نظرات خود را از طریق نمایندگان یا کمیتههای مربوطه ابراز نمایند.
- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند که در صورت عدم رضایت از کیفیت تدریس، تحقیق، خدمات و منابع نهاد تحصیلات عالی، از طریق نظرسنجی، ارزیابی و ارائه پیشنهادات، درخواستهای خود را مطرح و از نهاد تحصیلات عالی انتظار داشته باشند که به این نظرات پاسخگویی کند و استانداردهای کیفیت را رعایت نماید.

محدودیتها و مسئولیت های آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس

- آزادی علمی نباید باعث نقض حقوق و احترام دیگران، تخریب ارزشهای اسلامی و ملی، اخلاق نظم و امنیت عمومی، تضعیف وحدت و همبستگی ملی، ترویج فساد و رکود علمی و فرهنگی شود.
- آزادی علمی نباید بهانه ای برای سوء استفاده، تبعیض، ظلم و ستم، فشار و تهدید، تحمیل و تبعید، سانسور و سکوت، جعل و غارت، کپی و سرقت ادبی در نظام تحصیلات عالی باشد.
- آزادی علمی نباید مانع از اجرای قوانین و مقررات مربوط به نظام تحصیلات عالی، احترام به حکم و تصمیمات مسئولین و نهادهای قانونی، رعایت اصول و اخلاق حرفه ای و اکادمیک، پاسخگویی به مسائل و مشکلات جامعه، همکاری و هماهنگی با دیگر اعضای جامعه علمی شود.
- آزادی علمی نباید منجر به کاهش کمیت و کیفیت تدریس، تحقیق، خدمات و منابع نهاد تحصیلات عالی، عدم رعایت استانداردهای کیفیت و اعتباردهی، عدم توجه به نیازها و خواستههای محصلان، عدم تلاش برای به روزرسانی دانش و مهارتها شود.

نیازمندی‌های آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس

- برای تحقق آزادی علمی، نهاد تحصیلات عالی باید استادان و محصلان را برای فعالیت‌های علمی، تحقیقی، خلاقانه و نوآورانه تشویق و حمایت کند.
- نهاد تحصیلات عالی باید فضای مناسب و شایسته‌ای را برای گفتگو، گفت‌وگو، بحث و تبادل نظرات در مورد مسائل علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی فراهم کند.
- نهاد تحصیلات عالی باید منابع لازم و کافی را برای دسترسی به دانش و اطلاعات در اختیار استادان و محصلان قرار دهد. این منابع شامل کتابخانه، اینترنت، لابراتوار، صنوف درسی مجهز و سایر تجهیزات مربوط به رشته‌های تحصیلی هستند.
- نهاد تحصیلات عالی باید استانداردهای کیفیت و اعتباردهی را در تدریس، تحقیق، خدمات و منابع نهاد تحصیلات عالی رعایت کند و از ارزیابی و پاسخگویی به نظرات و خواسته‌های استادان و محصلان در این زمینه اطمینان حاصل نماید.

تخلفات آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس

- هرگونه نقض حقوق و احترام دیگران، تخریب ارزش‌های اسلامی و ملی، اخلال نظم و امنیت عمومی، تضعیف وحدت و همبستگی ملی، ترویج فساد و رکود علمی و فرهنگی توسط استادان و محصلان در قالب بیان نظرات، انجام تحقیقات و فعالیت‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به عنوان تخلف آزادی علمی شناخته می‌شود.
- هرگونه سوء استفاده، تبعیض، ظلم و ستم، فشار و تهدید، تحمیل و تبعید، سانسور و سکوت، جعل و دزدی، کپی و سرقت ادبی در نظام تحصیلات عالی توسط استادان و محصلان به عنوان تخلف آزادی علمی شناخته می‌شود.
- هرگونه عدم اجرای قوانین و مقررات مربوط به نظام تحصیلات عالی، عدم احترام به حکم و تصمیمات مسئولین و نهادهای قانونی، عدم رعایت اصول و اخلاق حرفه‌ای و آکادمیک، عدم پاسخگویی به مسائل و مشکلات جامعه، عدم همکاری و هماهنگی با دیگر اعضای جامعه علمی توسط استادان و محصلان به عنوان تخلف آزادی علمی شناخته می‌شود.

- هر گونه کاهش کمیت و کیفیت تدریس، تحقیق، خدمات و منابع نهاد تحصیلات عالی، عدم رعایت استانداردهای کیفیت و اعتباردهی، عدم توجه به نیازها و خواسته‌های محصلان، عدم تلاش برای به روز رسانی دانش و مهارت‌ها توسط استادان و محصلان به عنوان تخلف آزادی علمی شناخته می‌شود.

خاتمه:

پالیسی آزادی علمی در موسسه تحصیلات عالی بادغیس، یک سند راهبردی و حقوقی است که با هدف تعریف، تضمین و حمایت از آزادی علمی برای اعضای کادر علمی و محصلان تدوین شده است. این پالیسی شامل مفاهیم، موارد، محدودیت‌ها و مسئولیت‌های آزادی علمی است که بر اساس قوانین و مقررات مربوطه تنظیم شده است. این پالیسی به منظور فراهم کردن فضای مناسب و شایسته‌ای برای گسترش دانش، تحقیق، تدریس و گفتگو در موسسه تحصیلات عالی بادغیس طراحی شده است. این پالیسی نشان دهنده تعهد وزارت تحصیلات عالی و موسسه تحصیلات عالی بادغیس به ارزش‌های علمی، اخلاقی، اسلامی و ملی است. اجرای این پالیسی نیازمند همکاری، همفکری، همدلی و هماهنگی تمام اعضای جامعه علمی است. امیدواریم که با تلاش مشترک، بتوانیم آزادی علمی را به عنوان یک حق و وظیفه در موسسه تحصیلات عالی بادغیس حفظ و ترویج کنیم.

این طرزالعمل جلسه شماره (8) در تاریخ . 24 - 9 - 1403 شمسی معادل 12-6-1446 قمری در شورای علمی مؤسسه مورد تصویب قرارگرفت و از همان تاریخ لازم الاجرا می‌باشد